

PREEK DOOR DE WEEK+ n.a.v. zondag 19 juni 2022

Prediker: Remy Splinter

Titel: Het hart van de Wet en de Profeten

Bijbelgedeelte: Matteüs 7:1-12 (NBV21)

¹ “Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt. ² Want op grond van het oordeel dat je velt, zal er over je geoordeeld worden, en met de maat waarmee je meet, zal jou de maat genomen worden. ³ Waarom kijk je naar de splinter in het oog van je broeder of zuster, terwijl je de balk in je eigen oog niet opmerkt? ⁴ Hoe kun je tegen hen zeggen: ‘Laat mij de splinter uit je oog verwijderen’, zolang je nog een balk in je eigen oog hebt? ⁵ Huichelaar, verwijder eerst de balk uit je eigen oog, pas dan zul je scherp genoeg zien om de splinter uit het oog van je broeder of zuster te verwijderen. ⁶ Geef wat heilig is niet aan de honden en gooi je parels niet voor de zwijnen; die zouden ze maar met hun poten vertrappen, en zich dan omkeren en jullie verscheuren. ⁷ Vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en er zal voor je worden opengedaan. ⁸ Want ieder die vraagt ontvangt, en wie zoekt vindt, en voor wie klopt zal worden opengedaan. ⁹ Is er iemand onder jullie die zijn kind, als het om een brood vraagt, een steen zou geven? ¹⁰ Of een slang, als het om een vis vraagt? ¹¹ Als jullie dus, slecht als jullie zijn, je kinderen al goede gaven kunnen schenken, hoeveel te meer zal jullie Vader in de hemel dan het goede geven aan wie Hem daarom vragen! ¹² Behandel anderen dus steeds zoals je zou willen dat ze jullie behandelen. Dat is het hart van de Wet en de Profeten.

Bijzonderheden

Deze zondag is het Vaderdag. We gaan weer verder in de preekserie over de Bergrede.

Beste kringleden, broeders en zusters in de Heer,

In de preek van deze week kwamen onder meer diverse bekende gezegden en uitspraken aan bod: over de splinter en de balk, over parels voor de zwijnen gooien en over anderen behandelen zoals je zou willen dat ze jou behandelen. Remy legde uit welke uitdagingen hierin voor ons zitten en hoe alles uiteindelijk – ook hier weer – terugwijst naar wat Jezus voor ons gedaan heeft. Genoeg om met elkaar over na te denken in de huiskring en in gebed aan onze Verlosser en Heer te brengen.

Veel zegen en een hartelijke groet van het PddW(+) team

MOGELIJKE AANVULLENDE BIJBELLEZINGEN Kies vóór de kringbijeenkomst welke je wilt lezen.

Matteüs 5:17, Romeinen 14:10, Matteüs 13:45-46, 2 Samuël 12:1-7 en 13, Psalm 139:23-24, Kolossenzen 3:2, Markus 12:29-31, Matteüs 22:36-40, Lukas 10:25-37, Johannes 13:34-35

ENKELE OPMERKINGEN

Anderen behandelen zoals je zou willen dat je zelf behandeld wordt. Dat is het hart van de Wet en de Profeten. Dit wordt ook wel de gouden regel genoemd. Deze regel is een samenvatting van al het onderwijs dat Jezus tot nu toe heeft gegeven over de Wet en de Profeten (waarmee Hij begon vanaf Matteüs 5:17). Alles is voorbijgekomen, van geen moord plegen tot je vijanden liefhebben, van geen overspel plegen tot hoe we om moeten gaan met ons bezit. Alles komt samen in deze ene regel van Jezus.

We vinden deze regel ook terug in andere religies, hoewel de regel dan altijd negatief geformuleerd wordt. Dan is het in de lijn van: wat jij niet wil wat u geschied, doe dat ook een ander niet. Dat kan al snel een passieve uitwerking hebben: “als ik mij niet bemoei met jouw zaken, dan bemoei jij je niet met de mijne”. Maar Jezus zegt hier niet wat we **niet** moeten doen, maar wat we **wel** moeten doen. Hij activeert zijn volgelingen om heel doelgericht oog te hebben voor mensen. Hij vraagt ons te bedenken: wat zou ik nu fijn vinden als iemand dat voor mij zou doen? Het antwoord op die vraag is wat Jezus ons opdraagt om te doen. In de verzen die voorafgaan maakt Jezus duidelijk hoe deze regel gepraktiseerd kan worden in onze omgang met anderen.

1. Splinters en balken

Jezus roept op om niet te oordelen. Dat klinkt als muziek in onze (westerse) oren. Mensen houden er over het algemeen niet van om kritiek te krijgen. Hoewel er genoeg voorbeelden zijn van mensen die aan de kant worden geschoven in deze “cancelcultuur”, is het toch belangrijk dat mensen in hun waarde worden gelaten, hoe anders ze ook zijn. Maar het vreemde is dat Jezus zelf een paar verzen later kritiek uit door iemand huichelaar te noemen en sommige mensen te vergelijken met honden en zwijnen. Jezus bedoelt dus niet te zeggen dat oordelen altijd fout of slecht is, maar het Hem gaat om de houding achter het oordeel. Wanneer je oordeelt vanuit minachting om jezelf boven iemand te verheffen, dan wordt dat altijd afgekeurd. Maar wanneer je de confrontatie aangaat met iemand vanuit liefde om de ander daarmee op te bouwen, dan is dat iets goeds. Het kan juist liefdeloos en laf zijn om iemand de waarheid *niet* te vertellen.

Waar Jezus over spreekt is dat ons oordeel over anderen samenhangt met ons eigen oordeel. Als je opmerkt dat anderen tekortschieten, fouten maken en niet aan de maatstaf voldoen, dan moet je beseffen dat God jou ook meet aan de hand van diezelfde maatstaf. De kwestie is niet dat er over niemand geoordeeld zal worden, daar staat de Bijbel vol mee en daar zal Jezus zelf een aantal verzen later over spreken. De vraag is: Wie is in een positie om dat oordeel te mogen vellen? Alleen God. Wanneer we tekortkomingen van anderen opmerken doen we dat vanuit een houding waarin we zelf als rechter willen optreden. En je merkt de splinters in andermans ogen nu eenmaal makkelijker op, dan de balk in je eigen oog.

Het is een absurd en komisch beeld, omdat een echte balk in je oog fysiek onmogelijk is. Wat het kan betekenen is dat de splinter in je eigen oog eruitziet als een balk omdat die heel je zicht blokkeert. Dat betekent dat je meer bewust moet zijn van je eigen zonden, dan die van de ander. Jij bent namelijk ook de enige die kan weten wat zich afspeelt in je hoofd en in je hart. Begin daar dus eerst mee. Wanneer je een splinter in je oog hebt, heb je iemand anders nodig om die eruit te halen. Het is daarbij dan ook goed om open te staan voor kritiek en de confrontatie met je eigen falen onder ogen te komen. Dat is niet altijd makkelijk, maar het maakt je wel nederig en klein. En juist die eigenschappen heb je nodig om anderen op jouw beurt weer te kunnen helpen met hun splinters. Alleen iemand die zijn eigen splinters heeft laten verwijderen weet hoe pijnlijk dat kan zijn en zal dat dus met veel zorg en genade bij een ander doen.

2. Parels en zwijnen

Het metafoor over de honden, de parels en de zwijnen lijkt op het eerste gezicht los te staan van de voorgaande verzen. Maar het is eigenlijk een prachtige aanvulling. Jezus legt eerst uit dat we voorzichtig zijn met ons oordeel over andere mensen, omdat er ook over ons geoordeeld zal worden. Maar tegelijkertijd moeten we wel blijven beoordelen wat goed is en wat fout is. Want om je parels niet voor de zwijnen te gooien, moet je eerst weten wie of wat er met parels en zwijnen bedoeld wordt. Waar we moeten oppassen dat we mensen niet te snel veroordelen,

moeten we ook niet doorschieten naar de andere kant dat we naïef worden en geen onderscheid meer kunnen maken tussen goed en kwaad.

In Matteüs 13:45-46 lezen we een korte gelijkenis van een koopman die alles verkoopt om een parel te kopen. De parel staat voor het evangelie van Jezus. Dit staat in schril contrast met de reactie van de zwijnen op de parels. Ze kunnen ze niet eten en ze stillen de honger in hun maag niet. Daarom zullen ze de parels vertrappen. Veel mensen reageren ook op die manier op het evangelie. Wij komen met onze wensen en verlangens en kijken of Jezus daar een handje bij kan helpen. Dit maakt God tot een middel om jouw eigen doel te bereiken: “als ik geloof en mij aan Uw geboden houd, dan zegent U mij daarvoor in de plaats.” Wanneer je het evangelie benadert met een “zwijn”-mentaliteit dan zul je het evangelie niet op waarde kunnen schatten en het uiteindelijk zelfs vertrappen. Maar een parel is niet kostbaar omdat je het kunt eten. Het is een prachtig object dat waardevol is in zichzelf. Wanneer Hij een parel voor je wordt, zul je Hem waarderen voor wie Hij is. Dan wil je niets meer van Hem krijgen, dan wil je alleen maar Hemzelf.

De zwijnen worden vaak geïnterpreteerd als de mensen die (nog) niet geloven in Jezus. Het wordt soms uitgelegd dat we niet aan iedereen het evangelie moeten delen, omdat sommigen nu eenmaal toch al verloren gaan. Maar dat staat haaks op wat de zendingsopdracht om alle volken tot Zijn discipelen te maken. Maar als je goed leest is de kritiek van Jezus niet gericht op de zwijnen, maar op de veehouder die voor die zwijnen moet zorgen. Hij is degene die beter moet weten, een zwijn kan er niets aan doen dat hij een zwijn is en zich ook zo gedraagt. Het houdt misschien in dat we niet gek op moeten kijken als mensen het evangelie in eerste instantie verwerpen. Respecteer de snelheid waarin God werkt in iemands leven. Breng het evangelie op een manier die en een tempo dat die ander kan volgen. Besef dat er een wonder voor nodig is om een zwijn de waarde van een parel in te laten zien. Eens waren wij misschien ook wel zwijnen die het evangelie hebben vertrapt, maar door een wonder van de Heilige Geest zijn onze ogen geopend voor wie Jezus is.

3. Broden en stenen

En wanneer je verlangt naar de parel van het evangelie dan mag je ervan uitgaan dat die voor jou beschikbaar is: vraag en het zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klopt en er zal voor je worden opengedaan. Wat een prachtige belofte! Op Vaderdag staan we in het bijzonder stil bij vaders die hun beste geven aan hun kinderen. Als zelfs zij, ook al zijn ze slecht, geen steen geven wanneer hun kind om een brood vraagt, of een slang als het om een vis vraagt, hoeveel te meer zal onze hemelse Vader ons geven wat we nodig hebben! Helaas schieten vaders vaak tekort in het weerspiegelen van het Vaderhart van God. Maar zelfs slechte vaders lijken zich te bekommeren om de basisbehoeftes van hun kinderen. Dan kunnen we ervan uitgaan dat de perfecte Vader in de hemel dat ook zal doen en nog veel meer dan dat.

Deze Bijbeltekst kan al snel uitgelegd worden als dat we ons wensenlijstje bij God neer kunnen leggen en Hij ons alles zal geven wat ons hartje begeert. Ja en nee. Hij geeft ons wat ons hart ten diepste begeert, maar Hij is ook de enige die weet wat goed voor ons is. Wanneer we open staan voor de goede gaven die Hij ons wil geven dan zullen we niet teleurgesteld raken. Alleen wanneer wij met onze eigen agenda bepalen welke gaven we van Hem willen ontvangen, kunnen we bedrogen uitkomen. Als we terugkijken naar alle goede gaven die Jezus al heeft genoemd tot nu toe, dan krijgen we een indrukwekkende indruk van wat Hij ons wil geven:

- het koninkrijk van de hemel wanneer we arm van geest zijn;
- troost als we treuren;
- land om te bezitten;
- verzadiging wanneer we honger en dorsten naar gerechtigheid;

- barmhartigheid;
- het zien van God met een zuiver van hart;
- een kind van God genoemd worden als vrede-stichters in Zijn naam;
- vervolging en een rijkelijke beloning in de hemel;
- een verlangen naar Zijn komende koninkrijk en Zijn wil;
- het brood dat we nodig hebben;
- vergeving van schuld;
- verlossing van het kwaad;
- hemelse schatten en bevrijding van de greep van aardse schatten;
- hij voedt ons;
- hij kleedt ons.

Wanneer God zo voor ons zorgt en ons behandelt als Zijn kinderen, geeft dat ons een richtlijn hoe wij de mensen om ons heen moeten behandelen. Zo komt alles bij elkaar in de gouden regel. God heeft in Jezus Christus ons behandeld zoals Hij behandeld had willen worden. Hij heeft altijd verlangd naar onze volledige toewijding aan Hem, maar dat heeft Hij niet gekregen. Maar Hij is wel toegewijd geweest aan ons, Hij heeft ons oordeel gedragen aan het kruis. Hij heeft de balk uit onze ogen weggehaald door Zelf de balk van het kruis gedragen te hebben naar Golgotha. God gooide Zijn grootste parel voor de zwijnen, Hij stierf voor ons toen wij nog zondaars waren en Hem haatten. Maar toch als we God erom vragen wordt onze diepste honger gestild door het Brood des levens. Jezus heeft de Schrift vervuld. Hij is het kloppende hart van de Wet en de Profeten, omdat Hij ons heeft behandeld zoals Hij al die tijd heeft verlangd hoe wij Hem zouden behandelen: als Zijn kostbaarste bezit. Als onze ogen daarvoor opengaan, dan wordt Hij onze parel waarvoor we alles willen verkopen. En alleen vanuit dat veranderde hart kan Hij de gouden regel ook waarmaken in ons leven.

LIEDEREN

- 847 – Onze schuilplaats is God
- 763 – Ik heb U nodig
- 804 – Good, good Father
- 849 – Goedheid van God
- 618 – Jezus, hoop van de volken

GESPREKSVRAGEN

Onderstaande gespreksvragen zijn bedoeld als een voorzet voor de kringleider. *Bekijk welke je kunt gebruiken of kunt aanvullen met vragen die specifiek voor jouw kring of groep belangrijk kunnen zijn.*

1. Wissel uit wat jou in de dienst met name aansprak. Welke verandering brengt dit teweeg in jouw eigen geestelijk leven in navolging van Jezus? Denk daarbij ook aan wat jou in de Bijbeltekst en de preek van zondag opviel en aansprak. Als je daarin hebt ervaren dat de Heer tot je sprak, hoe zou je dan Zijn woord aan jou kunnen samenvatten?
2. Neem tijd om elkaar op te bouwen met het getuigenis van wat de Heer de laatste weken in je leven aan het doen is:
 - a. in het lezen van de Bijbel (Woord)
 - b. in de omgang met Hem in je gebedsleven (Gebed)
 - c. in hoe je bidt en je jezelf openstelt naar mensen die Hem nog niet kennen (Zending)

- d. in hoe je bidt voor je mede-geloofsgenoten en hen zoekt te dienen in het geloof (Zorg)
- e. in hoe je tot zegen bent voor je leefomgeving, in de straat en je werk, in je sociale leven (Zegen).

3. Wat is het verschil tussen “wat jij niet wil dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet” en “behandel anderen zoals je zou willen dat ze jou behandelen”? Waarom zou Jezus deze laatste opdracht het hart van de Wet en de Profeten noemen?

4. Als je nadenkt over hoe jij behandeld zou willen worden, kan je dan iets specifiek noemen wat jij heel fijn zou vinden als iemand anders dat voor jou zou doen? Vervolgvraag: doe jij dit ook wel eens voor iemand anders?

5. Jezus zegt: oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt. Betekent dit dat je nooit mag oordelen volgens jou? Is er een verschil tussen een goede en een slechte manier van oordelen? Zo ja, waar zit dat verschil in?

6. Lever jij snel of makkelijk kritiek op anderen? Hoe goed ben jij in het ontvangen van kritiek?

7. Wat betekent het om je parels voor de zwijnen te gooien? Kan je een situatie noemen uit je leven waarin dit van toepassing was? Als de parel staat voor het evangelie, wat leert deze gelijkenis je over hoe mensen op het evangelie reageren? Wat betekent dat voor de manier waarop wij het evangelie brengen aan mensen?

8. Vraag en er zal je gegeven worden. Betekent dit dat God ons alles geeft wat we Hem vragen? Wat zijn goede gaven die jij van Hem hebt mogen ontvangen?

9. We stonden stil bij Jezus die het hart van de Wet en de Profeten vervuld heeft. Hij heeft de gouden regel voorgeleefd. Hij heeft ons behandeld zoals Hij zelf behandeld had willen worden. Wat betekent dat? Is het reddende evangelie van Jezus als een kostbare parel voor jou waarvoor je alles zou verkopen?

GEBEDSSUGGESTIE

Onze Vader in de hemel, we danken U voor Uw goedheid en trouw. U bent een goede Vader die voor ons zorgt en ons de goede gaven geeft die we nodig hebben als we U daarom vragen. Help ons om anderen te behandelen zoals we zelf behandeld willen worden. We kunnen zo snel met ons oordeel klaarstaan terwijl we blind zijn voor onze eigen tekortkomingen. Vergeef ons als we Uw evangelie niet op waarde schatten, als we U alleen benaderen om wat U te geven heeft, en niet om U zelf. U behandelde ons zoals U zelf door ons behandeld had willen worden, namelijk als een kostbare schat. U was bereid Uw eigen parel in Jezus Christus op te geven, voor ons te geven. Hij werd veroordeeld, Hij werd vertrapt, opdat wij schoongewassen konden worden van zonden. Dat maakt dat we alles zouden verkopen om die parel te kopen, we geven alles op om U te mogen kennen voor eeuwig. We loven en prijzen U Jezus, amen!

